

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
ГЈУКАТА КУШТЕТУЕСЕ
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. aprila 2019. godine
Br. ref.:RK 1345/19

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI198/18

Подносилац

Hasan Shala

**Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. Nr. 145/2018,
od 06. septembra 2018 godine.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

у саставу:

Arta Rama-Hajrizi, председница
Bajram Ljatifi, заменик председника
Bekim Sejdiu, судија
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, судија
Gresa Caka-Nimani, судија
Safet Hoxha, судија
Radomir Laban, судија
Remzije Istrefi-Peci, судија и
Nexhami Rexhepi, судија

Подносилац захтева

1. Zahtev je podneo Hasan Shala iz sela Barilevo, opština Priština (u daljem tekstu: подносилац захтева).

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Rev.nr.145/2018, od 6. septembra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su prema tvrdnjama podnosioca zahteva njemu „*povređena Ustavna i ljudska prava*“. Podnositac zahteva nije konkretno naveo koja ustavna prava i slobode su mu povređena osporenom presudom.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom суду Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog суда Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. decembra 2018 godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 8. januara 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzie Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
7. Dana 28. januara 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju poslao Vrhovnom суду.
8. Dana 27. marta 2019. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Na osnovu spisa predmeta proizilazi, da je dana 02. aprila 2000. godine, podnositac zahteva izašao iz Autobusa i, kretao se na putu ka svom radnom mestu, kada je na njega naletelo putničko vozilo kojim je upravljalo lice A.M., pri čemu je podnositac zahteva doživeo teške telesne povrede, zbog kojih je proglašen invalidom prve kategorije i penzionisan.
10. Dalje, podnositac zahteva je pokrenuo dva sudska postupka. Prvi sudske postupak se odnosio na isplatu neisplaćenih ličnih dohodaka, dok se drugi sudske postupak odnosio na naknadu materijalne i nematerijalne štete, koja je nastala usled povreda koje je on zadobio.
11. Imajući u vidu da postoje dva sudska postupka, Sud će ih odvojeno predstaviti u činjeničnom stanju.

Prvi sudski postupak u vezi tužbe podnosioca zahteva za isplatom neisplaćenih ličnih dohodaka

12. Dana 10. oktobra 2001. godine, podnositac zahteva i Kosovska Energetska Korporacija (u daljem tekstu: KEK), su potpisali sporazum o privremenoj naknadi plata (br. 3568), kojim je predviđeno: a) da će podnosiocu zahteva, zbog prekida radnog odnosa usled zadobijenih povreda, poslodavac preuzeti odgovornost da mu isplaćuje privremenu nadoknadu, sve do početka funkcionisanja Fonda za Penzijsko-invalidsko osiguranje Kosova, b) poslodavac će obustaviti isplatu penzija kada se dostigne starosna dob od 65 godina.
13. Dana 01.novembra.2006. godine, KEK je obustavio dalju isplatu plata podnosiocu zahteva.
14. Podnositac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu protiv KEK-a u kojoj je tražio nastavak isplate dogovorenih mesečnih plata.
15. Dana 21.juna 2007. godine, Opštinski sud je doneo presudu Cl. Nr. 2782/2006, kojom je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i “[...] obaveza je tuženu (KEK) da istom isplati privremenu nadoknadu plate na osnovu sporazuma br. 3568 od 10.10.2001. godine, kao i da u budućnosti, svakog meseca, počev od 01.06.2006. godine plati po 105 € a najkasnije do 15 u mesecu za prethodni mesec, sve dok se ne promene uslovi predviđeni u ovom sporazumu”.
16. Ovlašćeni zastupnik KEK-a je podneo žalbu Okružnom sudu protiv presude Cl. Nr. 2782/2006, Opštinskog suda, sa predlogom da se ožalbena presuda izmeni i, da se odbije tužbeni zahtev tužioca.
17. Dana 24.jula 2008. godine, Okružni sud je presudom Ac. Nr. 53/2008, odbio žalbu KEK-a kao neosnovanu i potvrđio presudu Opštinskog suda Cl. Nr. 2782/2006, od 21.juna 2007. godine.

Drugi sudski postupak podnosioca zahteva u vezi sa tužbom za naknadu materijalne i nematerijalne štete

18. Nepoznatog dana, podnositac zahteva je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u kome je tražio “da se obaveže tužena (KEK) da mu na ime fizičkih bolova isplati 10.000 €, na ime umanjenja životnih aktivnosti 40.000 €, na ime straha 5.000 €, na ime troškova lečenja 10.000 €, za staranje i pomoć od strane trećeg lica 6.000 €, na ime pojačane ishrane po 200 €, na ime izgubljene dobiti 20.000 €, za mesečni zakup 160 €, sa zakonskom kamatom, od dana kada je šteta preouzrokovana.”
19. Dana 27.januara 2007. godine, Opštinski sud je doneo presudu C. nr. 393/02, kojom je tužbeni zahtev podnosioca zahteva odbio kao neosnovan, uz obrazloženje:

“Sud je procenio navode tužioca da su njemu nanete povrede dok je išao na posao, ali u ovom konkretnom slučaju ne može se nametnuti nikakva vrsta krivice tuženoj a pogotovo kada se zna ko je uzročnik saobraćajne nesreće, gde na osnovu izjava A. M., vidi se jasno da je krivicom tužioca došlo do

nesreće jer protiv njega nikada nije vođen bilo kakav postupak, a ovu okolnost nije sporio tužilac, odnosno nije predstavio nikakve dokaze da je vozač proglašen krivim, stoga je tužbeni zahtev tužioca neosnovan.”

20. Podnositelj zahteva je podneo žalbu Okružnom sud protiv presude Opštinskog suda C. nr. 393/02.
21. Dana 13.oktobra 2008. godine, Okružni sud je doneo presudu Ac. Nr. 733/08, kojom je prihvatio žalbu podnosioca zahteva kao osnovanu, i poništio presudu C.nr.393/02, Opštinskog suda, a predmet spora vratio na ponovno odlučivanje. U obrazloženju presude između ostalog stoji:

“Činjenično stanje nije u potpunosti i na pravilan način utvrđeno. Ostala je ne potvrđena činjenica u vezi sa pitanjem na koji je način regulisano normativnim aktima tužene strane kompenzacija štete naneta radniku u slučaju ako se desi nesreća tokom dolaska na posao kao i odlaska sa posla...”.

22. Dana 22.oktobra 2009.godine, Opštinski sud je doneo presudu Nr. 1946/2008 , kojom je delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, kojim je obavezao tuženu (KEK), da na ime materijalne i nematerijalne štete prouzrokovane nesrećom na poslu, isplati podnosiocu zahteva štetu u ukupnom iznosu od 16.150 Eura. Ostale delove tužbenog zahteva, Opštinski sud je odbio kao neosnovane.
23. KEK je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Nr. 1946/2008 Opštinskog suda.
24. Dana 1. oktobra 2010. godine, Apelacioni sud je doneo presudu Ac. Nr. 5263/12, kojom je prihvatio žalbu KEK-a , poništio presudu Opštinskog suda C. Nr. 1946/2008, od 22.oktobra 2009. godine, i, predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. U obrazloženju presude stoji:

“Sud nije mogao da prihvati pravni stav prvostepenog suda u vezi sa određivanjem materijalne i nematerijalne štete za tuženu, jer se ova procena zasniva samo na mišljenu veštaka dr. A. P. ortoped-traumatolog, kao i na mišljenju veštaka iz oblasti saobraćaja I.B. dipl. inž. sao. koji nije bio u stanju da se izjasni u vezi sa podeljenom odgovornošću učesnika u ovoj nesreći u kojoj je bio povređen tužilac, a da ova povreda ima karakter povrede na poslu, i samim tim ožalbena presuda je zahvaćena ozbiljnim povredama određbi parničnog postupka iz člana 182 stav 2 tačka n) ZPP-a, i zbog toga se treba poništiti.

[...]

Prvostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju predmeta odstrani gore navedene nedostatke, da pregleda dokaze saslušanjem veštaka-doktora ortopeda i neurospihijatra koji će se zajednički izjasniti u vezi sa vrstama materijalne i nematerijalne štete ...”

25. Dana 27. novembra 2014. godine, Osnovni sud je doneo presudu C. nr. 2904/13, kojom je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, čime je obavezao KEK da

na ime materijalne i nematerijalne štete prouzrokovane od nesreće na poslu dana 02. aprila 2000. godine, podnosiocu zahteva isplati:

“Na ime fizičkih telesnih bolova sumu od 4500 €, na ime pretrpljenog strana sumu od 3000 €, na ime smanjenja sveukupnih žitovnih aktivnosti sumu od 8000 €, na ime pomoći i straranja od strane trećeg lica sumu od 200 €, i na ime pojačane ishrane sumu od 200 € – u ukupnoj sumi novca od 15.900 €”.

26. KEK je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude C. nr. 2904/13, Osnovnog suda od 27. novembra 2014. godine.
27. Dana 22. januara 2018. godine, Apelacioni sud je doneo presudu AC. Nr. 1191/2015, kojom je usvojio žalbu KEK-a kao osnovanu, izmenio presudu Osnovnog suda Nr. 2904/2013, od 27.novembra 2014. godine, tako što je tužbeni zahtev podnosioca odbio kao neosnovan. U obrazloženju presude stoji:

“Iz spisa predmeta proizilazi da je napadnutom presudom usvojen tužbeni zahtev tužioca sa obrazloženjem da je tužilac bio u radnom odnosu kod tužene...”

[...]

Pravni stav prvostepenog suda ovaj sud ne može da prihvati kao pravilan, a ovo iz razloga što u ovom konkretnom slučaju nije utvrđena odgovornost tužene, odnosno nema nikakvog osnova odgovornosti tužene jer šteta tuženom nije naneta na poslu kod tužene, već je šteta naneta od strane trećeg lica, kako je to utvrđeno od strane prvostepenog suda,

[...]

U vezi sa kompenzacijom povreda na poslu u odredbi člana 60 stav 1 Zakona o Radu se navodi da: „Poslodavac je dužan u slučaju povrede i stručne bolesti zaposlenih, oduzete tokom obavljanja poslova, pružiti im osiguranje za naknadu troškova prema ovom Zakonu i drugim važećim zakonima“. U odredbi člana 154 stav 1 Zakona o Obligacionim Odnosima, predviđeno je da: „Ukoliko neko nekome nanese štetu, obavezan je da istu nadoknadi, ukoliko se ne utvrdi da je šteta naneta bez njegove krivice“.

28. Podnositelj zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom суду protiv presude Apelacionog suda AC. Nr. 1191/2015.
29. Dana 06.oktobra 2018.godine, Vrhovni sud je doneo presudu Rev. Nr. 145/2018, kojom je zahtev za reviziju podnosioca zahteva odbio kao neosnovanu. U obrazloženju presude Vrhovnog suda stoji:

“Vrhovni sud ocenjuje da je jedan slučaj može prihvati kao povreda na poslu ukoliko taj događaj ima karakter posla, odnosno da ima vremensku, prostornu i uzročnu vezu sa redovnim radnim obavezama tužioca. Povrede koje je pretrpeo tužilac na ulazu u okrug tužene od strane trećeg lica, nisu nanete tokom izvršenja radnih dužnosti i nema nikakvu uzročnu vezu sa poslom tužioca, stoga, na osnovu odredbi člana 122 Zakona o Radnim Odnosima (Službeni List SAP Kosovo, broj 12/39) i člana 154 Zakona o Obligacionim Odnosima (Službeni List SFRJ broj 29/78) primenljiv na osnovu UNMIK Uredbe broj 1999/24 i članova 67-68 privremenog

pravilnika tužene o radnim odnosima od 08.03.2000. godine, tužiocu ne pripada odšteta za nanete mu povrede jer iste nisu nanete tokom izvršavanja rada niti su u vezi sa poslom, a na osnovu navedenih odredbi, a za ovo tužena nije odgovorna da ispalti odštetu tužiocu. Stoga i navodi u reviziji tužioca da je za odštetu za prouzrokovana štetu tužiocu odgovorna tužena ne stoe.“

Navodi podnosioca

30. Podnositelj zahteva svoje tvrdnje o povredi ustavnih i ljudskih prava, pokušava da izgradi na sledećim navodima:

„Ja svoj zahtev obrazlažem time što su mi povređena Ustavna prava jer sam bio na poslu. Ja sam se u tom momentu kretnao ka mom radnom mestu. U mome predmetu došlo je do povrede ljudskih prava, jer sam 17 godina bez ikakvog prava, ostao sam invalid sa ograničenim sposobnostima. U KEK-u su mi rekli da nisam bio povređen KEK sredstvom. Mene je povredio radnik KEK-a, bez moje krivice, i to ispred mog radnog mesta.“

31. Što se tiče zahteva pred sudom, podnositelj zahteva je naveo „*mojim zahtevom tražim samo čistu pravdu, ništa više ne tražim, već samo ono što mi pripada.*“

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o radu.

33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

34. Sud u nastavku razmatra da li je podnositelj zahteva ispunio uslove prihvatljivosti kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47. [Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48. [Tačnost podneska]

"Podnositac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositac želi da ospori."

Član 49. [Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositac primio sudsku odluku... ."

35. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnositac podneo zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda Rev. Nr. 145/2018, od 06.septembra 2018. godine, nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava. Takođe podnositac zahteva je podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
36. Međutim, pri ocenjivanju da li je podnositac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane zakonom, Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji podnosiocu zahteva propisuje obavezu da u zahtevu podnetom Sudu tačno navede koja prava i slobode tvrdi da su mu povređena.
37. Isti uslov je jasno propisan i u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Pravilo 39 (1) (d), predviđa:

"(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene."

38. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje da, prema vlastitoj sudskej praksi i praksi Evropskog suda za ljudska prava (u dalnjem tekstu: ESLjP), podnositac zahteva treba tačno navesti povredu svojih prava koje štiti Ustav, i te povrede podnositac treba da obrazloži na način na koje bi one delovale verovatno.
39. Zahtev je očigledno neosnovan ukoliko mu manjkaju *prima facie* dokazi koji dovoljno jasno pokazuju da je navedena povreda ljudskih prava i sloboda moguća (vidi, presudu ESLjP, *Vanek protiv Slovačke*, od 31. maja 2005. godine, aplikacija broj 53363/99), te ako činjenice u odnosu na koje se podnosi zahtev očito ne predstavljaju kršenje prava koje podnositac zahteva navodi, odnosno ako podnositac nema „*opravdan zahtev*“ (vidi, presudu ESLjP, *Mezőtúr-Tiszazugi Vízgazdálkodási Társulat protiv Mađarske*, od 26. jula 2005. godine, aplikacija broj 5503/02), kao i kad se utvrdi da podnositac zahteva nije „*žrtva*“ kršenja prava zaštićenih Ustavom i EKLjP.
40. Sud primećuje, da podnositac zahteva nije u zahtevu naveo koja ustavna prava i slobode su mu povređena presudama redovnih sudova, takođe, nije naveo ili objasnio, kako su ili, na koji način su redovni sudovi mogli da povrede neka

njegova ustavna prava i slobode, niti da li je do povrede eventualno moglo da dođe tokom postupku utvrđivanja činjeničnog stanja, primene materijalnog prava ili, da nisu ispoštovane neke od garancija predviđene Ustavom.

41. U konkretnom slučaju, Sud smatra da je Vrhovni sud u obrazloženju osporene presude, kao konačne odluke u predmetnom postupku, dao detaljne, jasne i precizne razloge za svoje odlučivanje, zašto podnositelj zahteva ne može da ostvari pravo na kompenzaciju u onom obliku koji on želi, pa se shodno tome ne može zaključiti, da je primena relevantnih zakonskih odredbi u bilo kojem delu postupka bila proizvoljna.
42. Imajući u vidu navedeno, te konzistentnu praksu ESLjP i Ustavnog suda, kao i stavove navedene i u ovoj odluci, Sud nalazi da nema ništa što ukazuje da navodi podnosioca zahteva, na bilo koji način pokreću ustavna pitanja, odnosno ništa što ukazuje da podnositelj zahteva ima „opravdan zahtev“ u konkretnom slučaju.
43. U okolnostima ovog slučaja, zahtev podnosioca je u skladu sa uslovima propisanim u stavovima 1 i 7, člana 113. Ustava i članovima 47. i 49. Zakona. Međutim, zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti kao što je propisano u članu 48. Zakona i tački (d) stava (1) pravila 39 Poslovnika o radu.
44. U zaključku, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 39 (1) (d) Poslovnika o radu, zahtev je neprihvatljiv.

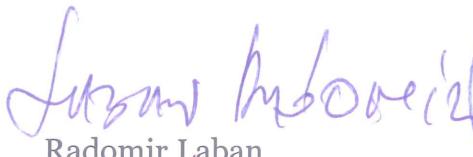
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113. stavovi 1 i 7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 39 (1) (d) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 27. marta 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

